

Bilag 3.

Oversættelse.

Minister for nedrustningsspørgsmål K. Helveg Petersens indlæg den 22. november 1968 i 1. udvalg om nedrustning.

Dette års debat i 1. udvalg om nedrustningsspørgsmål finder sted på en baggrund, som er forskellig fra tidligere års. Den omstændighed, at ikke-spredningstraktaten er blevet en realitet og allerede er blevet underskrevet af et betydeligt flertal af medlemsstaterne, skulle vække nye håb om nuklear nedrustning. Hvem der skal bære det største ansvar i henhold til ikke-spredningstraktaten, kan diskuteres. Men det er en kendsgerning, at alle parter har forpligtet sig til at fortsætte forhandlinger i god tro om effektive foranstaltninger i forbindelse med en standsning af kernevåbenkapløbet. Og hovedansvaret for at indfri denne forpligtelse ligger hos kernevåbenmagterne. Den danske delegation har med tilfredshed bemærket, at dette punkt er placeret øverst på 18-magts nedrustningsudvalgets foreløbige dagsorden. Efter min mening bør opmærksomheden rettes mod to punkter. Det første er en begrænsning og reduktion af såvel offensive strategiske fremføringsmidler for kernevåben som forsvarssystemer mod ballistiske missiler. Vi står i dag over for eksistensen af kernevåbenlagre, hvis ødelæggende kraft ligger uden for menneskelig fatteevne. Denne tingenes tilstand må bringes til ophør, og min regering opfordrer indtrængende Sovjetunionen og De forenede Stater til på det tidligst mulige tidspunkt at indlede de forhandlinger, som de — som det blev meddelt tidligere i år — påtænker at afholde om disse vitale spørgsmål.

Et andet spørgsmål, hvor tiden nu er inde til at handle effektivt, er spørgsmålet om en fuldstændig prøvestopaftale. Afsluttelsen af en traktat herom ville være et værdifuldt supplement til ikke-spredningstraktaten, fordi den i praksis ville forhindre en

yderligere spredning af kernevåben såvel som en yderligere udvikling af eksisterende våbentyper. Jeg er helt klar over, at sagens kerne ligger i verifikationsproblemerne. Der er god grund til her at pege på de fremskridt, som er opnået i detektionsseismologien. Jeg finder, at Det internationale institut for freds- og konfliktforskning i Stockholm tog et betydningsfuldt og prisværdigt initiativ ved sidste sommer at sammenkalde seismologer fra Øst og Vest for at vurdere de aktuelle muligheder for seismisk verifikation af et prøvestop. Ekspertene fastslog, at det nu er muligt at skelne store og mellemstore underjordiske eksplosioner fra samtidige jordrustelser. Hvis man ikke på dette tidspunkt kan blive enige om en løsning på det endnu udækkede verifikationsområde, skulle det være muligt som tidligere foreslået at indføre et forbud mod underjordiske forsøg af en vis aftalt kontrollerbar størrelsesorden og samtidig at indlede et internationalt samarbejde om yderligere at forbedre detektionsseismologien.

Det er klart, at den nukleare oprustning så langt udgør det største problem, men det må ikke aflede vor opmærksomhed fra ikke-nukleare nedrustningsforanstaltninger. I denne forbindelse skal jeg pege på to punkter, som vækker stor bekymring hos den danske regering. Det ene er spørgsmålet om kemisk og biologisk krigsførelse. Det andet er det stigende omfang i våbenoverførslerne.

Som medlemmerne af dette udvalg vil vide, anbefaler 18-magts nedrustningsudvalget, hvor spørgsmålet om kemisk og biologisk krigsførelse blev rejst af Storbritannien og Polen, i sin beretning i år til Generalforsamlingen, at generalsekretæren udpeger en